

Rada vlády pro udržitelný rozvoj

Výbor pro udržitelné municipality

Zápis z 8. jednání Výboru pro udržitelné municipality Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Datum: 2. únor 2016, 13:30 hod.

Místo: Úřad vlády ČR, nábřeží E. Beneše 4, Starý tiskový sál

Přítomni: Ivo Bělonohý (STMOÚ), Jiří Burel (MPO/alternace), Zuzana Drhová (Agentura pro sociální začleňování, ÚV/alternace), Yvonna Gailly (Ekologický institut Veronica), Tomáš Hák (COŽP UK), Holý Petr (Asociace krajů), Dan Jiránek (SMO ČR), David Koppitz (MMR), Jiří Krist (NS MAS), František Kubeš (MMR/alternace), Jan Mareš (ÚV), Martin Říha (STUŽ), Jan Sedláček (SMS), Linda Sokačová (MPSV/alternátka), Leo Steiner (SFŽP), David Šátek (MF), Edita Sejnohová (MV/alternace), Petr Švec (NSZM), Lenka Švejdarová (MV/alternace)

Omluveni: Hyský Martin (Asociace krajů), Radek Jiránek (Agentura pro sociální začleňování, ÚV), Pavlína Kulhánková (MPO), Miroslav Kundrata (Nadace Partnerství), Marie Petrová (MŽP), Stanislav Rampas (Spolek pro obnovu venkova), David Sláma (MV), Alena Šteflová (WHO),

Neomluveni: Pavel Nováček (UPOL)

Hosté: Alan Balha (ÚV), Jitka Boušková (NSZM), Soňa Jonášová (Institut cirkulární ekonomiky), Ondřej Kolínský (ÚV-OUR), Zbyněk Machát (ÚV-OUR), Pavel Šremer (STUŽ)

Program jednání:

- 1) Kontrola zápisu, usnesení per rollam, aktuality, harmonogram akcí;
- 2) Projednání témat pro ASRUR a harmonogramu dalšího postupu;
- 3) Stručná informace o činnosti RVUR, pracovních skupin:
  - a. PS MA21: statistika dosažené kvality MA21 v roce 2015, plán činnosti 2016,
  - b. PS URROÚ: plán činnosti PS 2016,
  - c. ustavení PS, plán činnosti PS 2016;
- 4) Stručná informace o dohodě s VpVUR o regionálním systému lektorů VUR;
- 5) Stručná informace o aktuální a plánované finanční podpoře udržitelných municipalit (MA21, Pakt starostů, Smart Cities a další metody kvality);
- 6) Stručná informace o projektech k nástrojům pro udržitelné municipality;
- 7) Různé
  - a. usnesení k limitům těžby hnědého uhlí.

PŘÍLOHY:

- 1) Prezentace Jana Mareše – klíčové oblasti strategického dokumentu *Česká republika 2030*
- 2) Harmonogram kulatých stolů
- 3) Prezentace k činnosti PS MA 21
- 4) Návrh pro vytvoření Seznamu doporučených lektorů VUR

K bodu programu č. 1: Kontrola zápisu, usnesení per rollam, aktuality, harmonogram akcí

Petr Švec přivítal členky a členy výboru, byl schválen program jednání i zápis z minulého jednání výboru.

Jan Mareš informoval o tom, že 30. jednání Rady vlády pro udržitelný rozvoj se bude konat v pondělí 14. března 2016. Od 30. května do 5. června 2016 se uskuteční další ročník Evropského týdne udržitelného rozvoje.

František Kubeš upozornil na European Habitat a možnost do 15. února přihlásit side-event (panelová diskuse 1-1,5 hodiny). Na akci je nutné se registrovat dopředu, rovněž do 15. února.

Yvonna Gaillyová pozvala členy a členky na konferenci „Mění se klima: hrozba nebo příležitost“, která uzavírá projekt „Resilience a adaptace v regionálních strategiích“ řešeného v rámci Norských fondů (Havlíčkův Brod, 16. březen 2016). Dne 19. března 2016 se uskuteční happennig Hodina Země (www.hodinazeme.cz), k níž se municipality připojují symbolickým zhasnutím osvětlení dominant a památek.

Jiří Burel informoval, že vláda na svém jednání dne 25. února 2016 schválila aktualizovaný Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v ČR, MA 21 je v něm několikrát zmíněna.

Jiří Krist pozval na 9. a 10. června 2016 členky výboru do lázní Karlova Studánka, kde se bude konat konference Leaderfest aneb setkání lídrů evropských zemí. Organizátoři ji pojali jako poděkování ministerstvům a řídicím orgánům za podporu metody CLLD.

Ivo Bělonohý informoval o konání regionálních seminářů na podzim 2015 v oblasti úspor energií a udržitelné energetiky pro města a obce, podpořené ze Státního programu na podporu úspor energií a OZE EFEKT 2015. Seminářů se zúčastnilo přes 180 posluchačů cca 140 měst a obcí, informace a sborník ze seminářů jsou dostupné [zde](#). V rámci stejného programu, ale nikoliv aktivitou STMOÚ ČR vznikla publikace "Absorbční kapacity investičních dotačních titulů v oblasti energetické efektivity a využití OZE a DZE. Energeticky úsporná opatření pro školy a školky a obecní úřady v průběhu let 2004 – 2014", autoři Ing. Luděk Steffl, CSc., Ing. Jiří Sedláček, elektronická verze je dostupná [zde](#). Zájemci o tištěnou publikaci mohou kontaktovat I. Bělonohého.

Petr Švec informoval o Jarní škole NSZM v Litoměřicích (16. – 18. března 2016), kde budou představeny mj. i Cíle udržitelného rozvoje či příklady dobré praxe z jednotlivých zdravých měst.

Soňa Jonášová představila konferenci Odpad zdrojem (www.odpadzdrojem.cz, 10. – 11. března 2016) pořádanou Institutem cirkulární ekonomiky, nevládní neziskovou organizací založenou v loňském roce. Oběhové hospodářství je často diskutováno ve spojení s odpady, nicméně jeho součástí je i udržitelné čerpání primárních zdrojů. Odpadová problematika trápí zejména menší a střední obce, na konferenci budou prezentovány příklady dobré, ale i špatné praxe nakládání s odpady vzešlé ze spolupráce se zhruba 70 obcemi. Program bude upravován ještě v průběhu února a je tedy možné doplňovat další příklady z praxe. Na konferenci budou rovněž představeny technologie využívané obcemi, participace obyvatel a motivační systémy, způsoby financování; vystoupí hosté ze Slovenska a Holandska. Konference není podpořena grantem, proto předpokládá vložné. Členy výboru požádala o pomoc s propagací jak konference, tak jejích výstupů.

Zbyněk Machát a **Ondřej Kolínský** představili Evropský týden udržitelného rozvoje (ETUR), jehož 2. ročník se uskuteční ve dnech 30. května – 5. června 2016. Loňského ročníku zaštitěného Úřadem vlády se zúčastnilo 29 zemí a proběhlo celkem 3690 akcí (v ČR téměř 100) propagujících všechny tři pilíře udržitelného rozvoje, ideálně jejich propojení. Rada vlády pro udržitelný rozvoj (dále jen RVUR) udílí záštitu a garantuje provoz informačního webu, skrze nějž je možné i registrovat akci (<http://www.tydenudrzitelnosti.cz/>). V letošním ročníku by měly být akce třízeny dle 17 Cílů udržitelného rozvoje, nikoliv „jen“ podle 3 pilířů udržitelného rozvoje. OUR dodá podklady (prezentaci), kterou budou moci využívat municipální asociace při propagaci ETUR (krajská setkání SMO ČR začínají 16. února 2016).

K bodu programu č. 2: Projednání témat pro ASRUR a harmonogramu dalšího postupu

Jan Mareš zrekapituloval posun od posledního jednání výboru v prosinci 2015. Tehdy byly vyhodnoceny teze k rozvoji ČR dle své relevance a probíhala práce na jejich zklastrování, tj. vytvoření klíčových oblastí. Největší posun spočívá v tom, že byl vytvořen návrh 6 klíčových oblastí reprezentovaný v grafickém schématu tzv. kapky. Prezentace Jana Mareše je připojena k zápisu jako příloha č. 1. Grafické znázornění rovněž odráží posun ve vnímání udržitelného rozvoje jako vyvažování tří pilířů k tzv. *doughnut modelu*, v němž je udržitelnost myšlena jako tři soustředné kruhy: vnější představuje přírodní limity, uvnitř stojí společnost, která se rozvíjí pomocí různých institucí (vzdělávání, věda, trh), která představuje zprostředkující prstenec. Dokument se zároveň pokusí nabídnout nový narativ udržitelného rozvoje. Centrální perspektivou strategického dokumentu se stane propojení udržitelného rozvoje a kvality života.

Textovou podobu každé klíčové oblasti by měly do konání kulatých stolů v dubnu a květnu 2016 připravit tzv. minitymy (5-10 osob), vzniklé kombinací členů různých výborů RVUR a doplněné o několik externích expertů. Od 1. března 2016 budou personální kapacity posíleny o odborníky z projektu OPZ *Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě*, z nějž budou hrazeny jak expertní úkazy, tak mediální kampaň a participace, včetně kulatých stolů k implementaci strategického dokumentu, které by se měly uskutečnit v první polovině roku 2017 v krajích. Strategické cíle ke každým oblastem potom budou diskutovány na kulatých stolech ve formě tzv. *World-Café*. Harmonogram kulatých stolů je k zápisu připojen jako příloha č. 2. Po kulatých stolech bude vytvořen draft strategického dokumentu, který bude projednán na 31. zasedání RVUR dne 28. června 2016.

Petr Švec se zeptal, jakým způsobem spolu budou komunikovat výbory a minitymy. **Jan Mareš** doplnil, že členům výboru bude poskytnut k vyjádření výstup práce minitymu, zástupci výboru budou rovněž zváni na relevantní kulaté stoly, příp. se jich budou moci zúčastnit nikoliv z pozice člena výboru, ale reprezentanta oslovené organizace.

David Koppitz předpokládá, že se toto téma stane dominantní v činnosti Výboru a členové budou pravidelně informováni o vývoji práce v minitymu. Všechny části dokumentu musejí být dostatečně projednány, proto se zeptal, jaký je metodický postup pro stanovení vize ČR 2030, která má být dle harmonogramu zveřejněna k 10. únoru 2016. **Jan Mareš** reagoval s tím, že východiskem bude vize ze Strategického rámce udržitelného rozvoje (dále jen SRUR), Řídící výbor RVUR projedná způsob její aktualizace. Dílčí vize pro každou klíčovou rozpracovávající celkovou vizi budou projednány na kulatých stolech. Na jaro 2016 jsou rovněž plánovány konzultace v parlamentních výborech. **David Koppitz** požádal, aby tato fáze nebyla podceňena, neboť slabina je vizí mnoha strategických dokumentů.

Jiří Krist vyjádřil svou obavu z tempa přípravy strategického dokumentu a z úzké participace a vyzval municipální asociace i Úřad vlády k posílení informovanosti o této agendě. **Jan Mareš** reagoval s tím, že v rámci týmu OUR byla zřízena funkce koordinátora participace, kterým je nyní Martin Zahradník (COŽP UK) a od března jej nahradí Vojtěch Černý (Agora CE).

Tomáš Hák se dotázal na „kapku“ a vyjádřil nespokojenost s ní. „Kapku“ považuje za antropocentrický pohled, který neodpovídá *doughnut-modelu*. Dále se zeptal, se jedná-li o model, tj. stojí-li za tím kvantifikovatelné vztahy, nebo jedná-li se o kvalitativní schéma, které má spíše popularizační rozměr. Poslední otázku směřoval k tomu, jak bude zajištěna spolupráce minitymů. Na poslední otázku navázal Dan Jiránek a vyjádřil, že pokud minitymy budou skutečně malé, pak

může dojít k posunu v každé oblasti dle specializace či profesního zaměření členů minitymu. **Jan Mareš** potvrdil, že se jedná o kvalitativní schéma. Pokud jde o spolupráci minitymů, jejich činnost koordinují pracovníci OUR a je připravena šablona, která by měla pomoci sladit strukturu a podobu výstupů minitymů. **Zbyněk Machát** reagoval rovněž na slova Tomáše Háka a vyjádřil své potěšení nad tím, že akademická sféra očekává kvantitativní a matematické modely, nicméně tento typ myšlení není pro státní správu běžný, nezná ani jeden strategický dokument, který by byl na takovémto modelu založen. „Kapka“ vznikla na základě diskursivní analýzy podnětů z tezí rozvoje ČR. Ekonomicko-sociální modelování není v silách OUR. **Tomáš Hák** poděkoval za vysvětlení a upozornil na rozdíl mezi schématem a modelem.

V závěrečné diskusi bylo dohodnuto, že výboru bude předložen výstup práce minitymu před příštím jednáním výboru, které se bude konat dne 5. dubna 2016. **Ivo Bělonohý** apeloval na to, aby podklady byly rozesílány s dostatečným předstihem, neboť je třeba prodiskutovat v instituci, již každý člen ve výboru zastupuje. **Jan Mareš** poděkoval za odezvu a bylo dohodnuto, že podklady pro jednání výboru by měly být rozesílány alespoň dva týdny dopředu.

K bodu programu č. 3: Stručná informace o činnosti RVUR, pracovních skupin

Jan Mareš informoval o plánu vytvořit dva další výbory RVUR. K vytvoření a naplňování indikátorového rámce Agendy 2030 bude ustaven Výbor pro indikátory udržitelného rozvoje pod vedením ČSÚ s účastí resortních statistických služeb a akademických pracovišť, uvažováno je rovněž o Výboru pro klimatickou změnu.

Petr Švec v zastoupení Marie Petrové prezentoval činnost PS MA 21. Prezentace je připojena k zápisu jako příloha č. 3. **František Kubeš** informoval o tom, že na základě dohody s OUR bude činnost PS URROÚ pokračovat, její další jednání se uskuteční dne 25. února 2016. Bude využita pro informování krajů a dalších partnerů pro komunikaci aktualizace *Strategie regionálního rozvoje* i strategického dokumentu *Česká republika 2030*. Neformální meziresortní skupina k programu Smart Cities je tvořena zástupci MMR, MŽP, MPO a MD a zvažuje svou institucionalizaci v rámci RVUR. **Petr Švec** doplnil, že by návrh na vznik této pracovní skupiny měl projednat i výbor. Aby návrh mohl být předložen RVUR, je třeba jej připravit do konce února, což F. Kubeš označil za příliš rychlé. Jan Mareš navrhl odsunout ustanovení PS Smart Cities na červnové jednání RVUR, P. Švec požádal o informaci MMR o vývoji na příštím jednání výboru.

K bodu programu č. 4: Stručná informace o dohodě s VpVUR o regionálním systému lektorů VUR

Petr Švec informoval o možnosti vytvoření sítě lektorů udržitelného rozvoje, jejíž členové by byli k dispozici obcím pro přednáškovou a osvětovou činnost. P. Švec a Marií Petrovou navštívili dne 13. ledna 2016 jednání Výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji (VpVUR) a s jeho místopředsedou bylo dohodnuto, že členové obou výborů budou moci navrhnout tyto lektory, schvalování by byli ve VpVUR a jejich seznam by byl zveřejněn na webu RVUR. Počítá se s propojením s již existujícími aktivitami středisek ekologické výchovy a dalších projektů (např. Ekoškola). Pracovní návrh této aktivity je připojen k zápisu jako příloha č. 4.

Jiří Krist upozornil na to, že v ESI fondy obsahují peníze na vzdělávání; problém ovšem představuje, pokud si resorty určí, že vzdělavatel musí mít jejich poměrně úzce zaměřenou akreditaci či certifikaci. K propojení meziresortní bariéry by přispělo, pokud by si resorty své akreditace/certifikace vzájemně uznávaly. Dle Petra Švece se jedná spíše o problém, který by se měl řešit na půdě VpVUR.

K bodu programu č. 5: Stručná informace o aktuální a plánované finanční podpoře udržitelných municipalit (MA21, Pakt starostů, Smart Cities a další metody kvality)

František Kubeš informoval o aktualitách v programu Smart Cities. Dne 7. prosince 2015 proběhl první seminář v Brně k metodice zpracované v rámci grantu TA ČR. V prvním pololetí 2016 jsou plánovány další 3 semináře na tři hlavní témata Smart Cities. První, zaměřený na udržitelnou mobilitu, se uskuteční v Praze, pravděpodobně v prvním březnovém týdnu. Druhý by se měl uskutečnit v týdnu po 25. dubnu 2016 a bude koncipován jako výjezdní dvoudenní seminář v Hradci Králové a Vrchlavě. Třetí seminář, zaměřený na ICT a open-data, by se měl konat v červnu t. r. Vedle toho je připravována konference ke Smart Cities v rámci předsednictví V4 ve formátu V4+4 (Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko, Slovinsko) v Ostravě (8. duben 2016). Bylo realizováno pilotní mapování (dotazníkové šetření) mezi českými municipalitami, mapování bude dále pokračovat a uskuteční se i v dalších zemích, které se zúčastní konference.

K bodu programu č. 6: Stručná informace o projektech k nástrojům pro udržitelné municipality

František Kubeš informoval o projektu Pre-Munitool mapujícím nástroje a indikátory na úrovni municipalit. Jeho výstupy budou využitelné pro strategický dokument *Česká republika 2030*. Do konce března bude probíhat rešeršní část, výstup bude předán 17. června 2016. První výstupy budou k dispozici před příštím jednáním výboru, je možno stručně informovat o výstupech projektu.

Petr Švec podal informaci o dosud neschváleném projektu, který by se měl uplatněním MA 21 a vylepšením její metodiky i propojením metod kvality mezi sebou a ideálně jeho proniknutím do procesního řízení. Požádal členy a členky výboru, aby rovněž informovali na příštím jednání o přípravě dalších projektů.

K bodu programu č. 7: Různé

Petr Švec otevřel bod věnovaný usnesení o prolomení limitů těžby, které bylo na minulém jednání diskutováno za přítomnosti člena Výboru pro udržitelnou energetiku Jiřím Koželouhem a navrhl o usnesení hlasovat *per rollam*. Porti tomu bylo namítnuto, že návrh usnesení byl k dispozici dopředu všem členům a je tedy o možné hlasovat na místě. **Jiří Burel**, s odvoláním se na Statut RVUR vznesl připomínky procedurálního charakteru a upozornil na to, že text usnesení nebyl konzultován ani se zástupci MPO, ani MŽP, ačkoliv oba jsou členy výboru. Rozhodnout o tom, který z výborů RVUR se bude této problematice věnovat, přísluší dle jeho názoru Řídícímu výboru RVUR. Proti tomuto návrhu se postavila **Yvonna Gaillyová**, neboť usnesení není silovým řešením, nýbrž se snaží vyvolat debatu o možnostech dalšího postupu. Usnesení bylo nakonec na místě upraveno a schváleno počtem hlasů 11 pro – 1 proti – 1 se zdržel v následujícím znění:

„Výbor pro udržitelné municipality doporučuje Radě vlády pro udržitelný rozvoj, aby na svém nejbližším zasedání vyzvala ministra životního prostředí a vládu jako celek k provedení nezbytných kroků, vedoucích k převedení zásob hnědého uhlí pod zastavěným a zastavitelným územím obcí a pod evidovanými prvky územního systému ekologické stability krajiny dle platné územně plánovací dokumentace a v jejich ochranných pilířích v celém Ústeckém kraji do nebilančních zásob.“

Odůvodnění k tomuto usnesení bylo schváleno tichou procedurou ve dnech 4. – 11. února 2016 poměrem hlasů 14 pro – 2 proti – 3 zdržel se.

V dalším bodu **Martin Říha** seznámil členy se [stanoviskem STUŽ](#) ke stavu povrchových vod. Stanovisko STUŽ je k zápisu připojeno jako příloha č. 5. **Petr Švec** vyjádřil potřebu znát v této věci názor Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu. **Dan Jiránek**, který je členem pracovní skupiny Sucho, upozornil na to, že Výzkumný ústav vodohospodářský zpracoval materiál týkající se odvětvových i krizových zákonů, a problém má mnoho aspektů. Navrhl na některém z příštích

jednání seznámit členy výboru s výstupy této pracovní skupiny. **Jiří Krist** jakožto občan Moravskoslezského kraje přivítal tuto iniciativu, neboť zde sucho stále trvá (viz www.intersucho.cz). Ostravský oblastí vodovod je na 65 % zásob, sněhové srážky jsou nízké a těžko doplní deficit z loňského roku. **Petr Švec** poděkoval a navrhl věnovat se tomuto tématu na některém z dalších jednání výboru. Otázkou zůstává, jak přesně by se měl výbor zapojit a podpořit jej v RVUR.

Datum příštího zasedání výboru bylo stanoveno na úterý 5. dubna 2016 od 13:30 hod. na Úřadu vlády.

ÚKOLY:

- 1) Přehled existujících ocenění udílených municipalitám
Zajistí: všichni

Počet stran zápisu: 6
Počet příloh: 5
Zápis zhotovil: Jan Mareš
Ověřil: Petr Švec